

cebat, Nicanorem rebus alienis essentire, Judamque regis infidiatorem successorem sibi destinasse. 2. *Mach.* 14.

Videntes principes sacerdotum miracula, quæ Dominus faciebat: & pueros clamantes Hofanna filio David, indignati sunt. *Matth.* 21. *Luc.* 19.

Frater filii prodigi audiens festum, quod faciebat pater adolescentiori filio revertenti, indignatus est, & volebat introire. *Luc.* 15.

A Joanne Baptista longe fuit invidia relegata, ad quem cum venirent discipuli, & dicerent, quod Christus baptizaret, & omnes irent post eum, respondit: Amicus sponsi &c. In hoc ergo gaudium meum impletum est, illum oportet crescere, me vero minui &c. *Joan.* 3.

Quidam Judæi, qui viderant Lazarum a Domino suscitari, abierunt ad Phariseos & dixerunt: Quid facitis? Unde Pontifices & Pharisæi collegerunt concilium. *Joan.* 11.

Ad tam immane scelus principes sacerdotum ex invidia proruperunt, quod legitur: Sciebat Paulus, quod per invidiam tradidissent eum summi sacerdotes, videlicet ipsum Dei filium Dominum Jesum Christum. *Matth.* 27.

Petro & Joanne loquentibus ad populum, supervenerunt sacerdotes, & magistratus populi, & Sadducæi, moleste ferentes, quod docerent populum. *Act.* 4.

Exsurgens princeps sacerdotum, & omnes, qui cum illo erant, videntes signa, quæ per Petrum

trum fiebant, repleti sunt æmulatione, & injecerunt manus in Apostolos, & posuerunt eos in custodia publica. *Act.* 5.

Audientes verba Stephani Judæi, dissecebantur cordibus suis, & stridebant dentibus in eum, dolentes: quod non poterant resistere sapientiæ & spiritui, qui loquebatur. *Act.* 7.

Convenit pene universa civitas audire verbum Dei, quod Paulus & Barnabas prædicabant. Videntes autem Judæi repleti sunt zelo. *Act.* 13.

Ex Thessalonicensibus Judæis, & gentilibus crediderunt multi viri, & mulieres nobiles non pauca: zelantes autem Judæi concitaverunt civitatem. *Act.* 17.

Ira Dei.

Attende, quod, secundum Augustinum 15. de civit. Dei, Ira Dei non perturbatio animi ejus est, sed judicium, quo irrogatur poena peccato, cogitatio vero ejus & recogitatio mutandarum rerum est immutabilis ratio. Neque enim, videlicet, sicut hominem iratum, ita Deum facti sui poenitet, ejus est de omnibus omnino rebus tam fixa sententia, quam certa præscientia. Sed si non utatur scriptura talibus verbis, non se quodammodo familiarior insinuat omni generi hominum, quibus vult esse consultum, ut & perterreat superbientes, & excitet negligentes, & exerceat quarentes, & alat intelligentes, quod non faceret, si non se prius inclinaret, & quodam modo descenderet ad jacentes. *Aug.* 15. de civ. Dei cap. 25.

Q 2

Quod

Quod Moyses ducatum populi recipere, jubente Domino, multoties recusavit, iratus est Dominus in Moysen. *Exod. 4.*

Iratus est Dominus in Aegyptios, qui detinuerunt, & afflixerunt populum suum, & tandem voluerunt persequi recedentes. Sequitur: misisti iram tuam. *Exod. 15.*

Moyses orabat Dominum dicens: Cur, Domine, irascitur furor tuus contra populum tuum? videlicet propter vitulum constabilem, cui obtulerat holocausta. *Exod. 32.*

Flagravit populus desiderio carniū sedens & stens. Sequitur: Iratus est furor Domini valde. *Num. 11.*

Occasione seditionis Core, & complicum ejus, dixerunt Moyses & Aaron ad Dominum: fortissime Deus spirituum, num uno peccante contra omnes ira tua deserviet? *Num. 16.*

Murmuravit omnis multitudo filiorum Israel contra Dominum, Moysen, & Aaron, dicens: Vos interfecistis populum Domini. Sequitur: Egressa est ira a Domino, & plaga deservit. *Num. 16.*

Fornicatus est populus cum filiabus Moab. Sequitur: Iratus Dominus dixit ad Moysen: Tolle cunctos principes populi, & suspende illos. *Num. 25.*

Propter hestitationem ad aquas contradictionis, iratus est Dominus contra Moysen, sicut ipse dicit Deut. 1. Mihi iratus est Dominus (sc. Moys) propter vos dixit mihi: Non ingredieris

dieris illuc, scilicet in terram promissionis. *Num. 20. Deut. 1.*

Cavete, dixit Moyses, ne forte decipiatur cor vestrum, & ne recedatis a Domino, servatisque diis alienis, & adoretis eos, iratusque Dominus claudat cælum. *Deut. 11.*

Filii Israel pravaricati sunt mandatum, & usurpaverunt de anathemate. Sequitur: Iratusque contra filios Israel Dominus propter peccatum Achan. *Josue 7.*

Iratus est Dominus contra Ozam, & percussit eum, eo quod tetigisset arcam Dei. 1. *Paral. 13.*

Iratus est Dominus Salomoni, eo quod averfa esset mens ejus a Domino. 3. *Reg. 11.*

Iratus est furor Domini contra Israel, & tradidit eos in manu Hazaelis regis Syriae, & hoc propter peccatum idololatriæ, quia adorabant vitulos, quos fecerat Jeroboam. 4. *Reg. 13.*

Addidit furor Domini irasci contra Israel, commovitque David in eis dicentem ad Joab: Vade numera Israel & Judam &c. 2. *Reg. 24.*

Post idololatriam, & auguria, & alia peccata diversa irritaverunt Dominum filii Israel: Iratusque est Dominus vehementer Israeli, & abstulit eos de conspectu suo. 4. *Reg. 17.*

Propheta Jehu dixit Josaphat regi Juda, qui venerat ad prælium cum Achab rege Israel: Impio præbes auxilium, & iis, qui oderunt Dominum, amicitia jungeris, & ideo iram Domini merebaris, sed bona opera inventa sunt in te. 2. *Paral. 19.*

Joas rex Juda, & principes ejus servierunt lucis & sculpsilibus, & facta est ira Domini contra Judam propter peccatum hoc. 2. Paral. 24.

Amasias rex Juda, divino fretus auxilio, Idumæos superavit in bello, & attulit Deos eorum, & adoravit eos, quamobrem iratus est Dominus contra eum. 2. Paral. 25.

Ezechias non juxta beneficia, quæ accepit a Domino, retribuit, quia elevatum est cor ejus, & facta est ira contra eum, & contra Jerusalem. 2. Paral. 32.

Magnus furor Domini stillavit super vos, eo quod non custodierunt patres vestri verba Domini, dixit Josias rex Juda, auditis verbis, quæ scripta erant in libro legis. 2. Paral. 34.

Comederunt, & saturati sunt, & impinguati, & abundaverunt in deliciis, in bonitate tua magna provocaverunt autem te ad iracundiam. 2. Esd. 9.

Omnia secundum Dei legem fiant Deo altissimo, ne forte irascatur contra regnum regis & filiorum ejus. Ita præcepit Artaxerxes gentilibus. 1. Esd. 7.

Dixit Dominus ad Eliphaz Themanitem: Iratus est furor meus in te, & in duos amicos tuos, quoniam non effis locuti coram me rectum. Job. 42.

De Babylone dicitur: Ecce erit novissima in gentibus & deserta, in via, & arena, ab ira Domini, non habitabitur, sed tota redigetur in solitudinem. Jer. 50.

Macha-

Machabæus Judas, congregata multitudine, intolerabilis gentibus efficiebatur. Ira enim Domini in misericordiam versa est. 2. Mach. 8.

In parabola de servo nequam, qui noluit misereri conservo suo, dicitur: Iratus Dominus ejus tradidit eum tortoribus. Matth. 18.

Contra illos, qui se excusaverunt, ne irent ad cenam, dicitur: Tunc iratus paterfamilias dixit servo &c. Luc. 14.

Qui credit in filium Dei, habet vitam æternam: qui vero incredulus est filio, non videbit vitam, sed ira Dei manet super eum. Joan. 3.

Multum timenda est ira, quæ ostendetur in die judicii. De qua in Apocalypsi: Reges terræ & principes &c. Sequitur: dicent montibus & petris: Cadite super nos, & abscondite nos a facie sedentis in throno, & ab ira Agni. Apoc. 6.

Ira hominis mala.

Respexit Dominus ad Abel, & ad munera ejus: Iratusque est Cain vehementer, & concidit vultus ejus. Gen. 4.

Iratus Balaac contra Balaam complois manibus ait: Ad maledicendum inimicis meis vocavi te, quibus econtra benedixisti. Num. 24.

Audiens Saul post victoriam commendari David, iratus est nimis, & displicuit in oculis ejus sermo &c. 1. Reg. 18.

Cum excusasset Jonathas David apud patrem suum, Saul iratus adversus Jonatham dixit:

Q 4

Fili

Fili mulieris ultro virum rapientis, nunquid ignoro, quia filium Ifai diligis in confusionem tuam? &c. 1. *Reg.* 20.

Venit Achab rex Israel in domum suam, indignans & frendens super verbum, quod locutus fuerat ad eum Naboth Israelites. 3. *Reg.* 21.

Post facile & salubre consilium Elisai, iratus Naaman recedebat, dicens: Putabam, quod egrederetur ad me, & invocaret nomen Dei sui &c. 4. *Reg.* 5.

Hanani propheta venit ad Asa, & increpavit eum, quia confusus erat in Benadab rege Syriæ: Iratusque Asa adversus videntem, iussit eum mitti in nervum. 2. *Paral.* 16.

Separavit Amasias exercitum, qui venerat ad eum ex Ephraim: pro eo scilicet, quod se eum venirent ad bellum. At illi vehementer irati contra Judam, reversi sunt in regionem suam. 2. *Paral.* 25.

Sacerdotes arguebant Oziam regem Juda volentem adolere incensum, iratusque Ozias, & tenens thuribulum minabatur illis. 2. *Paral.* 26.

Cum audisset Sanaballat, quod ædificaretur murus Jerusalem, iratus est valde, & motus nimis subsannavit Judæos. 2. *Esth.* 4.

Cum reversus esset Sennacherib, fugiens a Judæa plagam, quam contra eum fecerat Deus propter blasphemiam suam, iratus multos occidit Judæos. *Tob.* 1.

Tobia dicente de hædo balante: Videte ne furtivus sit &c. Uxor ejus irata respondit: Manifeste vana facta est spes tua. *Tob.* 2.

Nun-

Nunciatum est Holoferni, quod filii Israel præpararent se ad resistendum ei, & furore nimis exarsit in iracundiam magoam. *Judith.* 5.

Cum dixisset Achior, magnam esse potentiam Dei Israel, irati sunt magnates Holofernis, & cogitabant interficere eum. *Ibidem.*

Cum audisset Aman, & experimento probasset, quod Mardocheus non sibi flesteret genua, nec se adoraret, iratus est valde &c. *Esth.* 3.

Iratus indignatusque est Eliu Buxites adversus Job, eo quod justum se esse diceret coram Domino. *Job.* 32.

Principes Juda putantes, quod Jeremias fugeret ad Chaldæos, irati sunt contra eum, & cæsum miserunt in carcerem. *Jer.* 37.

Nabuchodonosor rex Chaldæorum in ira magna sua præcepit, ut perirent omnes sapientes Babyloniæ, pro eo scilicet, quod somnium suum ei non poterant indicare. *Dan.* 2.

Idem etiam postea in furore & ira præcepit, ut tres viri adducerentur in conspectu ejus &c. *Dan.* 3.

Arguit Dominus Jonam, quia irascebatur super hederam. *Jonæ.* 4.

Audiens Antiochus prælia Judæ & victoriam, quam obtinuerat, iratus est animo, & congregavit exercitum. 1. *Mach.* 3.

Tortores Eleazari audientes verba constantiæ ipsius, in iram versi sunt, qui paulo ante fuerant mitiores. 2. *Mach.* 6.

Q 5

Post

Post septimi fratris verba, rex Antiochus accensus ira, in illum super omnes defecit. 2. *Mach.* 7.

Videns Antiochus, quod non poterat spoliare Pentapolim civitatem, elatus in iram, arbitrabatur se injuriam illorum, qui se fugaverant, posse in Judæos retorquere. 2. *Mach.* 9.

Factum est, ut audirent gentes, quod adificatum est altare in sanctuarium, sicut prius, & iratæ sunt valde &c. 1. *Mach.* 5.

Herodes videns, quod illusus esset a Magis, iratus est valde, & mittens occidit omnes pueros &c. *Matth.* 2.

Cum audissent illi de Nazareth Dominum dicentem: Nemo propheta acceptus est in patria sua &c. Sequitur: Repleti sunt omnes in synagoga ira. *Luc.* 4.

Demetrius quidam argentarius, faciens ædes argenteas Diane, convocatis opificibus illius artis, dixit: Quia Paulus avertebat multam turbam, dicens: Quoniam non sunt Dii, qui manibus fiunt &c. His auditis, repleti sunt ira. *Act.* 19.

Ira hominis ex zelo.

Cum loqueretur Moyses Pharaoni, & ille nollet audire, exivit a Pharaone iratus nimis. *Exod.* 11.

Præcepit Moyses filiis Israel, ut nullus de manna relinqueret usque mane. Qui non audierunt

dierunt eum, sed dimiserunt quidam ex eis usque mane, & scetere cepit vermibus & computruit: & iratus est Moyses contra eos. *Exod.* 16.

Revertens Moyses, cum appropinquasset ad castra, vidit vitulum & choros, & iratus projecit de manibus tabulas, & confregit eas ad radices montis. *Exod.* 32.

Cum quereret Moyses hircum, qui oblatum fuerat pro peccato, exultum reperit, iratusque contra Eleazar & Ithamar ait: Cur non comedistis &c. *Levit.* 10.

Videns Moyses rebellionem Core & complicum suorum, iratus valde ait ad Dominum: Ne respicias sacrificia eorum. *Num.* 16.

Considerans Jonathas filius Saul nequitiam patris sui contra David, surrexit a mensa in ira furoris sui, & non comedit panem illa die. 1. *Reg.* 20.

Audita David parabola Nathan propheta, iratus indignatione adversus hominem, dixit: Vivit Dominus, quia filius est mortis, qui fecit hoc. 2. *Reg.* 12.

Elifæus iratus fuit contra Joas regem Israel, eo quod non percussisset terram sagitta, quinque aut sexies, ut totam destruxisset Syriam. 4. *Reg.* 13.

Audiens Nehemias clamorem populi, propter usuras, quas exigebant optimates, iratus est nimis. 2. *Esd.* 5.

Audita querimonia, quam dixit Esther de Aman, qui omnes Judæos procurabat occidi,

rex

rex Assuerus surrexit iratus de loco communi. *Eph. 7.*

Circumspexit Dominus cum ira Judæos, qui observabant eum, & contristatus est super ex-
citare cordis eorum. *Luc. 20.*

Judicia Dei occulta.

Sciebat Dominus hominem peccaturum, & ta-
men ipsum peccabilem fecit, cum impeccabi-
lem facere potuisset. Sed sciebat, quantum bo-
num occasione illius culpa elici debuisset. *Gen. 1.*

Filii Jacob undecim fratrem Joseph extin-
guere decreverunt, sed Deo disponente ipsum
super seiplos exaltaverunt. *Gen. 37. & 41.*

Mirante Joseph, & causam ignorante, Ja-
cob in filiorum ejus benedictione super Ephraim
posuit manum dextram, super Manasse sin-
istram. *Gen. 48.*

Postquam Moyses percussit Ægyptium,
& offenderat corripiendo quemdam Judæum,
fugit a facie Pharaonis, & exulavit in terra Ma-
dian multis annis, ita quod videbatur, ne de
cætero auderet comparere in terra Ægypti. Et
tandem ibi pascendo oves fœderi sui, habuit ma-
jores occasiones vacandi Deo, & vidit visionem
illam grandem, ac missus fuit a Deo ad filios
Israel, & ad Pharaonem. *Exod. 2, 3.*

Sciebat Dominus Pharaonem non obeditu-
rum mandatis suis, & tamen ipsum per Moy-
sen faciebat requiri. *Exod. 5, 6.*

Ante-

Antequam educeret Dominus filios Israel ex
Ægypto, longo tempore, & multoties eos af-
fligi & flagellari permisit. *Exod. 1. Est.*

Magi & malefici Pharaonis, Deo permit-
tente, fecerunt signa in Ægypto, sicut Moyses,
quoad plura. *Exod. 7.*

Permittit Dominus reprobos indurari, &
electos affligi, ut, velut supra, aliqua miracu-
losa operetur, & inde cognoscatur amplius, &
laudetur. *Exod. 9.*

Toties promisit Dominus filiis Israel terram
illam lacte & melle manantem, & tamen duo
tantum de illis, qui viginti annos habebant,
Caleb & Josue, ad illam pervenerunt, reliqui
vero non, sed tantum parvuli eorum. *Num. 14.*

Moyses, qui toties populum peccantem re-
conciliavit Deo, peccavit semel ad quas con-
tradictionis, & non obtinuit pro se ipso, ut in-
traret terram promissionis. *Num. 20.*

Hoc ipso, quod filii Israel propter peccata
supermanserunt quadraginta annis in deserto &
amplius, magnificatus est Deus, qui eos tam-
diu pavit, & eorum vestimenta a consumptione
servavit, & tandem eos in terram promissionis
mirabiliter introduxit. *Josue 2.*

De gentibus, qui habitabant in terra pro-
missionis, dicitur: Domini sententia fuerat, ut
indurarentur corda eorum, & pugnarent
contra Israel & caderent, & non mererentur
illam elementiam, & perirent. *Josue 11.*

Postquam Gedeon tam mirabilem victoriam
de inimicis habuerat, & dominari populo re-
cusa.

eufaverat, fecit Ephod, quod factum est ei & domui ejus in ruinam. *Judic. 8.*

Iratus Dominus filiis Israel propter peccata eorum, dixit eis: Non addam, ut ultra vos liberem: ite & invocate Deos, quos elegistis: Dixeruntque ad Dominum: Peccavimus. Et sequitur: Quod doluit super miseris eorum. *Judic. 10.*

Samson, angelo nuntiante, de sterili matre conceptus, postea fuit pluries per mulierem deceptus, & ad ultimum ruina domus oppressus. *Judic. 16.*

Filii Israel contra filios Benjamin de consilio & voluntate Domini praeliantes, bis debellati fuerunt, sed illos postea pene penitus deleverunt. *Judic. 20.*

Permisiit Deus arcam capi ab incircumcisis, ubi multa miracula fecit. Et cum reduceretur, Bethsamite cum gaudio receperunt eam. Quia vero viderunt eam, percussit Dominus septuaginta viros de principibus, & 50000. plebis. *1. Reg. 6.*

Saule melior non erat in populo, quando fuit a Domino signanter electus, & tamen cito post peccavit, & fuit a Deo projectus. *1. Reg. 15.*

David erat minimus inter fratres, & quasi nullius reputationis inter eos. Unde quando vocati fuerunt filii Isai, iste neglectus vel contemptus fuit: tamen per illum Dominus totum populum gubernavit, & totam illius progeniem sublimavit. *1. Reg. 16.*

Satis est mirabile, quando Samuel propheta a muliere Pythonissa legitur suscitatus. Augustinus libro de doct. Christi. dicit, quod fuit imago Samuclis, non ipse propheta vel anima ejus: apparuerit vero arte demonum sacrilega. *1. Reg. 28.*

Notandum, quam expresse locutus est Deus ad Nathan de bonitate David, & filii ejus, qui edificaturus erat templum, & tamen ambo in peccatum tam turpiter corruerunt. *2. Reg. 7. & 24.*

Moriturus David ordinationem fecit satis mirabilem, sed quia scriptura ita commendat eum, supponendum est, licet crudelis in parte fuerit, non tamen injusta ratione fecisse aut factum fuisse. *3. Reg. 2.*

Salomoni dedit Dominus tantam prosperitatem & pacem, quod non erat Sathan in occursum: sapientiam quoque & gloriam præ cunctis regibus, & tandem permisit cum Domino infatuari, depravari, & ei multiplices adversarios suscitari. *3. Reg. 11.*

Præcepto Domini per Isaiam prophetam præfectus est Jeroboam super decem tribus, qui tamen populum ad idololatriam malitiose induxit. *Eodem.*

Occidit leo virum Dei, qui prædixit Jeroboam destructionem altaris, & de carnisbus ipsius mortui non comedit. *3. Reg. 13.*

Cum esset Achab sceleratissimus, & audiret penam sibi pro criminibus insigendam, cepit

exterius humiliari, & Dominus pœnam infligere prorogavit. 3. *Reg.* 21.

Terribile fuit, quod duos principes quinquagenarios, cum 50. viris, fecit Elias igne descendente de super subito devorari. 4. *Reg.* 1.

Jehu rex Israel maximo zelo persecutus est Baal cultores, ita quod Dominus ipsius opera commendavit, & tamen ab idololatria vitulorum Jeroboam non recessit. 4. *Reg.* 10.

Manasses rex in Jerusalem terribilia facinora perpetravit, postea catenis victus, & in Babylonem ductus, penitentiam agens oravit Dominum & exauditus fuit. 2. *Paral.* 33.

Josias rex Juda, cum sanctissimam vitam duxisset, tandem perrexit, ut dimicaret contra Nechao regem Ægypti, dicentem ei: Desine adversus Dominum facere, qui tecum est, ne interficiat te. Non acquievit sermonibus Nechao ex ore Dei, & male successit ei: sagittis enim confixus periit. 2. *Paral.* 35.

Civitatem sanctam, electam, specialiter dilectam, peculiarem populum, quem de Ægypto mirabiliter eduxerat per desertum, in terram promissionis introduxerat, permisit Deus per Chaldæos & Assyrios devastari & mirabiliter captivari, videbaturque, quod de illis penitus non curaret, dicitur autem *Tob.* 13. 4. *Reg.* 17. & 18. *Sere.* 25.

Confitemini Domino filii Israel, quoniam ideo dispersit vos inter gentes, quæ ignorant Deum, ut enarretis mirabilia ejus, & faciatis scire

scire eos, quia non est alius Deus præter eum. *Tob.* 13.

Tobias post tam pia opera misericordiæ, quibus sollicitus erat, excecatus est, cujus causam non intelligentes amici ejus scandalizati, insultabant ei. *Tob.* 2.

Satis mirabile potuit reputari, quare tot regna permisit Deus ab Holoferne nequissimo subjugari. *Judith.* 2, 3.

Item de Aman, qui fuit superbissimus & crudelissimus, & tamen fuit post regem super cunctos principes exaltatus. *Esth.* 3.

Mirabantur & scandalizabantur amici Job super eum, quod videbant tam gravibus flagellis afflictum. *Job.* 1, 2.

Divina justitia punit interdum malos homines per peiores, sicut filios Israel & Juda per Nabuchodonosor, & Chaldæos. Unde *Isa.* 10. Væ Assur virga furoris mei, &c. Non solum super populum fidelem & bonum constituit Dominus principem, vel prælatum, verum etiam super omnes. Non enim est potestas, nisi a Deo, *Rom.* 13.

Præcepit Dominus Jonæ, ut prædicaret: Adhuc quadraginta dies, & Ninive subvertetur: Et tamen sciebat Dominus, Ninivitas penitentiam acturos, & non taliter puniendos. *Jonæ.* 3.

Permisit Dominus, ut Antiochus profanaret illud venerabile templum, & succenderet civitatem sanctam, & faceret ibi innumeras cædes innocentium. 1. *Mach.* 1.

Hanapi Exempla.

R

Tem.

Tempore Antiochi Epiphaniſ, qui templum Jeruſalem deſtruxit, profanavit, multos Judæos torſit crudeliter, & occidit, poterat videri multis, quod magna confuſio erat & deordinatio in regimine univerſi. Veruntamen ex illis malis elieuit Dominus malorum punitionem, quorundam correptionem, multorum etiam tunc interfeſtorum virtutes & merita fuerunt multipliciter augmentata. 1. *Mach.* 6.

Obſecro autem eos, qui hunc librum lecturi ſunt &c. Quomodo Judas Machabæus, Jonathanas, & Simon fratres ejus, fuerint viri quoad Deum & homines fideliffimi & ſtrenuiſſimi, & tamen ſatis miſerabiliter mortui, Nam Judas in bello contra Bacchidem cecidit, Jonathanas vero cum duobus filiis Tryphon occidit, Simonem autem & duos filios ejus Ptolomæus filius Saboldi inebriatos proditorie jugulavit. 2. *Mach.* 6. 1. *Mach.* 9. 1. *Mach.* 12. 2. *Mach.* 15.

Mirum fuiſſe videtur, quod Eleazarus vir ætate provectus, & illi ſeptem fratres tam crudelia ſuſtinerunt pro divina lege tormenta, nec tamen Deus ibi aliquam vindictam in tyrannos oſtendit. 2. *Mach.* 6. § 7.

Voluit Dominus, puer exiſtens, in Ægyptum deſerri a facie Herodis, & permiſit loco ſui innocentes occidi. Sed in hoc ipſis infantibus melius providit. Nunquam enim tantum bonum proveniſſet eis, ſi Herodes eos honorare curaffet, quantum provenit eis ex hoc, quod eos occidi mandavit. *Matth.* 2.

Audi-

Audita fide Centurionis miratus eſt Dominus, & ſequentibus ſe dixit: Multi venient ab oriente & occidente, & recumbent cum Abraham Iſaac & Jacob in regno cælorum, filii autem regni hujus ejicientur foras in tenebras exteriores. *Matth.* 8.

Quidam ſcriba obtulit ſe ad ſequendum Dominum, & non fuit admiſſus. Alium vero invitavit ad ſequendum, qui non voluntarius videbatur, unde dixit: Permite me ſepelire patrem meum. *Luc.* 9. *Matth.* 8.

Fecit Dominus virtutes in Chorozain & Bethſaida, ubi parum profuit, & non fecit in Tyro & Sidone, ubi, ſi feciſſet, multum profuiſſet. *Matth.* 11.

Permiſit Deus Joannem Baptiſtam, exemplar totius ſanctitatis, ab Herode viliffimo adultero decollari. Stuporem autem auget, quia hoc factum fuit ad infantiam meretricis, nec aliqua vindicta legitur in Evangelio ſubſeuta, non in puellam, non in adulteram, nec in ipſo Herode Tetrarcha. *Mar.* 6.

In Dominica paſſione per ſceleratiſſimam hominum iniquitatem implevit Deus circa redemptionem humani generis ſuam benigniſſimam voluntatem, unde dixit Petrus: Deus autem, qui prænuſtiavit per os omnium prophetarum, pati Chriſtum ſuum, ſic implevit &c. *Act.* 13.

Petrus princeps apoſtolorum & caput eccleſiæ, ipſo permittente, ter Chriſtum negavit. *Joan.* 8.

R 2

Tho-

Thomas, qui tam confidenter dixerat, *omnis & nos & moriamur cum eo*, de resurrectione dominica dubitavit. Ex quibus securum est, quod Petrus fuit mitior erga peccatores, & fuerunt in fide solidati fideles, vel in fide trepidantes. Habetur etiam ex hoc, quod nullus debet de sua firmitate præsumere, & quod, si quis ceciderit a fide: siue dubitaverit, non debet de Dei misericordia, & consequenda venia desperare. *Joan. 11.*

Ex hoc, quod Judas Apostolus & dispensator Domini in enorme peccatum cecidit, nec resurrexit, retunditur omnis præsumptuosa securitas, qua nullus pro statu, quem habeat, vel pro actu, quem faciat, debet alium sapere, sed timere. *Matth. 26. & 27.*

Quoniam Apostoli duces fideles populi fuerunt, tamen in carcere cum diligentia custoditi, poterat videri aliquibus infemis, quod Deus, tempore novellæ fidei, non debebat talia permisisse, sed ex hoc ipso fideles fuerunt mirabiliter consolati, & adversarii fidei confutati. *Act. 4.*

Simile accidit de solo Petro, quando ab Herode captus, & incarceratus, & per Angelum miraculose eductus fuit. *Act. 12.*

Magna fuit iniquitas Stephanum lapidare, & tamen inde multa bona, superna providente elementia, provenerunt. Nam ipse fuit in cælo gloriose coronatus, in terra abundantius honoratus, oratio autem ejus, quam ibi fecit, nobis Paulum acquisivit, & omnibus posteris reli-

reliquit miræ patientiæ & charitatis exemplum.

Act. 7.

Lapidato Stephano, facta est magna persecutio in ecclesia, quæ erat Hierosolymis, & omnes dispersi sunt per regiones Judææ & Samariæ, præter Apostolos, ita quod videbatur ad cultum christianæ religionis ingerere detrimentum, sed dispersi discipuli evangelizabant Verbum Dei, ita quod hoc ipso ecclesia fuit amplius dilatata. *Act. 8.*

Prædicantibus Paulo & Barnaba Judæis, & illis repellentibus Verbum Dei, assumpserunt ipsi occasionem gentibus prædicandi. *Act. 13.*

Facta est dissensio inter Paulum & Barnabam propter Joannem Marcum, quem Paulus volebat recipere, eo quod defecisset ab eis, Barnabas autem volebat illum secum assumere, ita quod ab invicem discesserunt, ex quo videbatur scandalum debere sequi. Sed disponente Deo, magnus secutus est fructus, quia pluribus prædicatum est Verbum Dei. *Act. 15.*

Grandia facinora commitebant illi, qui egregium doctorem Paulum incarcerabant, & a prædicatione ipsum cessare cogebant: poterat etiam multis videri, quod hoc magnum inconveniens erat, & quod Deus hoc permittere non debebat. Et tamen notandum est valde, quod ex tantis impedimentis, & damnis divina providentia multas utilitates ostendit & effecit. Nam inde meritum Pauli crevit, sic etiam majora virtutum exempla reliquit, & melius docuit per opera, quam prius fecisset per verba.

Putat, in carcerem positus scripsit absentibus & remotis, nec tantum profuit Ecclesie prædicando, quantum profuit epistolas transmittendo. Unde si in una civitate, vel provincia fuisset ab omnibus honoratus, & libenter auditus, non habuisset occasiones ad diversos populos transiendi. Quando ergo persequerentur eum Judæi, vel quicumque alii, de civitate in civitatem Verbum Dei pluribus prædicabat. Quando in carcere tenebatur, epistolas faciebat. Quando resistebant ei Judæi, ad gentes convertebatur, ut Actor. 13. Quoniam repellitis &c. ecce convertimur ad gentes. *Act.* 13.

Rursus etiam, quia in Syria Felicem & Festum judices habuit iniquos, compulsus est Cæsarem appellare, sicque Romam venit, quam sua prædicatione, & doctrina salubriter illustravit, & passione feliciter decoravit. *Act.* 25.

Judicium extremum.

Adam & Eva, cum audissent vocem Domini Dei deambulantis in paradiso, absconderunt se a facie Domini Dei. Interrogatus autem Adam, ubi esset, respondit: vocem team audivi, & timui. Quantum timebunt peccatores, si audient vocem Dei Judicis, a cujus tamen facie se non poterunt abscondere. *Gen.* 3, 8.

Job sola judicii memoria perterritus exclamat, quis mihi tribuat, ut in inferno protegas me, donec pertranscat furor tuus? *Job.* 14, 13.

David, licet pœnitentiam egerit de suis peccatis, exclamat tamen: non intres in judicium cum servo tuo; quia non justificabitur in conspectu tuo omnis vivens. *Psal.* 142, 2.

Israeliticus populus, cum vidisset voces & lampades, & sonitum buccinæ, montemque fumantem, perterriti ac pavore concossi, steterunt procul, dicentes Moyfi: loquere tu nobis, & audiemus: non loquatur nobis Dominus, ne forte moriamur. *Exod.* 20, 18.

Cum vidisset rex Balthasar manum in pariete scribentem, licet nondum intellexerit, scriptam esse contra se sententiam mortis, facies immutata est, & cogitationes ejus conturbabant eum, & compages renum ejus solvebantur, & genua ejus ad se invicem collidebantur. *Dan.* 5, 6.

Cum vidisset Daniel apparentem sibi Filium hominis, horruit spiritus ejus, & territus est, & visiones capitis ejus conturbaverunt eum. *Dan.* 7, 15.

Narrat de se Isaias propheta: visio dura nunciata est mihi. Propterea repleti sunt lumbi mei dolore, angustia possedit me, corruui, cum audirem, conturbatus sum, cum viderem, emareuit cor meum, tenebræ stupefecerunt me. *Isa.* 21, 2.

Discipuli in monte Thabor, viso coram se Domino transfigurato, ceciderunt in faciem suam, & timerunt valde. *Matth.* 17, 6.

Cum S. Joannes vidisset Christum Dominum sibi apparentem, plenum majestate, de cujus ore gladius ex utraque parte acutus pro-

cedebat, testatur de se: cum vidissem eum, cecidi ad pedes ejus tanquam mortuus. *Apoc. 1.*

S. Petrus testatur de Christo Domino: præcepit nobis prædicare populo, quod ipse est, qui constitutus est iudex vivorum & mortuorum. *Act. 10, 42.*

Paulus Athenis in areopago de iudicio prædicat, & ait: nunc Deus annunciat hominibus, ut omnes ubique pænitentiam agant, eo quod statuit diem, in quo iudicaturus est orbem in æquitate &c. Auditores ejus hoc audientes, quidam irridebant, quidam dicebant: Audiemus te de hoc iterum, quidam vero adherentes ei crediderunt. *Act. 17, 30.*

Idem coram Felice Præside Judææ disputat de iudicio futuro. Quo auditu tremefactus Felix responderet: quod nunc attinet, vade, tempore autem opportuno accessam te. *Act. 24, 25.*

In hominem, qui sine veste nuptiali comparuit ad nuptias, a Rege fertur sententia: ligatis manibus & pedibus ejus, mittite eum in tenebras exteriores: ibi erit fletus & stridor dentium. *Matth. 22, 23.*

Judicia humana recta & prava.

Causam, quam nescit iudex, debet diligentissime investigare. Unde Deus, quem nihil latere potest, dicitur descendisse, ut videret civitatem, quam ædificabant filii Adam. Similiter dixit ipse: Descendam, & videbo utram clamorem,

morem, qui ad me pervenit, opere impleverint. *Gen. 11, & 18.*

Injuste præcepit Judas Thamar nurum suam comburi. *Gen. 38.*

Dominus Joseph, nimium credulus verbis conjugis, milit ipsum in carcerem. *Gen. 39.*

Minora per minores iudices, & majora per majores debent diffiniri, juxta id, quod consuluit Jethro Moysi. *Exod. 18.*

De duodecim bobus & sex plaustris nullum dedit Moyses filiis Caath, licet essent sibi propinquiores, sed torum dedit aliis Levitis, eo quod isti amplius indigebant, qui graviora portabant. *Num. 7.*

Consuluit Moyses Dominum occasione filiarum Salphaad, & respondit Dominus: Homo cum mortuus fuerit absque filio, ad filiam ejus transibit hæreditas. *Num. 27.*

Voluit Moyses, ut filii Ruben, & cæteri, qui petebant terram jam acquisitam, armati alios præcederent ad bellum, donec terra alia esset penitus acquisita. *Num. 32.*

De filiis Samuel dicitur: Declinaverunt post avaritiam, acceperuntque munera, & perverterunt iudicium. 1. *Reg. 8.*

Injuste protulit David sententiam contra Miphobeth absentem, ad verbum Sibe, ipsi David xenia offerentis. Veruntamen postea cognita veritate voluit iniquam sententiam penitus revocare. 2. *Reg. 16, & 19.*

Salomon recte judicavit de duabus mulieribus, quarum quælibet contendebat unius pueri esse mater. *3. Reg. 3.*

Constituit Josaphat rex Juda judices terræ, præcipiens eis: Videre, quid faciatis, non enim hominis exercetis judicium, sed Dei. Quodcumque judicaveritis, in vos redundabit. Sit timor Domini vobiscum, & cum diligentia cuncta facite. *2. Paral. 19.*

Ad suggestionem Aman rex Assverus injuste dixit de populo: Age, quod placet. *Ester 3.*

De Judicibus Israel dicebat Isaïas: Principes tui infideles, socii furum, omnes diligunt munera, sequuntur retributiones, pupillo non judicant, & causa viduarum non ingreditur ad illos. *Isaïa 1.*

Quia Jeremias a Domino prophetabat, Jerusalem capiendam esse a Chaldæis, dixerunt Principes populi Sedecia Regi: Rogamus, ut occidatur homo iste. Qui respondit eis: Ecce ipse est in manibus vestris, non enim fas est regem vobis quicquam negare. *Jer. 38.*

Nabuchodonosor rex Babylonis præcepit, ut perirent omnes sapientes Babylonis, eo quod illi somnium, quod viderat, non poterant indicare. *Dan. 2.*

Quamvis Darius rex Persarum innocentem sciret esse Danielem, tamen ad instantiam Satraparum fecit eum mitti in lacum leonem. *Dan. 14.*

Discre-

Discrete examinavit Daniel duos senes, qui contra Susannam iniquum tulerunt testimonium. *Dan. 13.*

Cum accusaretur Menelaus in judicio coram Antiocho, per pecuniam, quam promisit, absolutus est, & accusatores ejus iniqua morte damnati. *2. Mach. 4.*

Conquesti sunt Judæi coram Antiocho rege de iniqua morte Oniæ. Contristatus autem Antiochus, licet alias esset malus, Andronicum purpura exutum in eodem loco, in quo ipsum Oniam occiderat, jussit vita privari. *Ibidem.*

Nimis iniquum protulit Herodes judicium, quando mittens satellites, occidit omnes pueros, qui erant in Bethlehem. *Matth. 2.*

Ad petitionem unius saltatricis, fecit Herodes Tetrarcha Joannem Baptistam in carcere decollari, cum tamen sciret eum virum justum & sanctum. *Marc. 6.*

Dixit Nicodemus Phariseis: Nunquid lex vestra judicat hominem, nisi audierit ab ipso prius, & cognoverit, quid faciat? *Joan. 7.*

Nequissimum fuit judicium, quando Pilatus dimisit Barrabam homicidam, latronem, seditiosum, & Dominum Jesum tradidit voluntati eorum. *Matth. 27.*

Sacerdotibus & magistratibus templi denunciatis Petro & Joanni, ne docerent aliquid in nomine Jesu, responderunt Apostoli dicentes eis: Si justum est in conspectu Dei, vos potius audire quam Deum, judicate. *Act. 4.*

Cura

Cum Paulus eiecisset dæmonium a puella Pythonissa, accusatus fuit a Dominis ejus, quibus illa quæstum divinando præstabat. Magistratus autem fecerunt Paulum & Silam virgis cædi, & in carcerem mitti. *Act. 16.*

Judæis accusantibus Paulum, Gallio proconsul dixit: Si quæ esset injuria, aut facinus malum, o Judæi, merito vos sustinerem: Si vero quæstio est de sermone, & nominibus, & lege vestra, vos ipsi videritis. Judex ego enim horum nolo esse. *Act. 18.*

Princeps sacerdotum præcepit percutere os Pauli, tunc Paulus ait: Percutiet te Dominus paries dealbate, & tu sedens judicas me secundum legem, & contra legem jubes me percuti. *Act. 23.*

Licet Paulus coram Felice præside se rationabiliter excusasset, voluit tamen Felix gratiam præstare Judæis, & Paulum vincum successori suo Festo reliquit. *Act. 24.*

Dixit Festus præfes: Non est consuetudo Romanis, damnare aliquem hominem, priusquam is, qui accusatur, præsentem habeat accusatores, locumque defendendi accipiat ad abluenda crimina. *Act. 25.*

Festus nolens acquiescere Judæis, qui petierant, ut Paulus Hierosolymam duceretur, dixit Paulo: Vis Hierosolymam ascendere, & ibi judicari super istis? Respondens dixit Paulus: Ad tribunal Judicis isto. Casarem appello. Tunc Festus cum consilio locutus, respondit: Casarem appellasti, ad Casarem ibis. *Ibidem.*

Auditis

Auditis rationibus Pauli, Agrippa rex, & præfes Festus loquebantur ad invicem dicentes: Quia nihil morte dignum fecit homo iste, Agrippa autem Festo dixit: Dimitti poterat hic, nisi appellasset Casarem. *Act. 26.*

Juramentum.

Dixit Abimelech Abraham: Deus tecum est in universis, quæ agis: Jura ergo mihi. Dixitque Abraham: Ego jurabo. *Gen. 21.*

Jacob & Laban inierunt fœdus, & juravit Jacob per timorem patris sui Isaac. *Gen. 31.*

Moyfes juravit, quod habitaret cum Jethro, & acciperet Sephoram filiam ejus in uxorem. *Exod. 2.*

Pepigit Jonathas fœdus cum David in Domino, & juraverunt ambo. *1. Reg. 20.*

Audiens David duritiam Nabal, ait: Hoc faciat Dominus inimicis David, & addat, si reliquero de omnibus, quæ ad eum pertinent, usque ad mane, etiam mingtonem ad parietem. *1. Reg. 25.*

Flente David pro morte Absalon filii sui, dixit Joab: Surge & procede, & alloquens satisfac servis tuis. Juro enim tibi per Dominum, quod si non exieris, ne unus quidem remansurus sit tecum nocte hæc. *2. Reg. 19.*

David juravit Bethsabee matri Salomonis, quod Salomon regnaret post eum. *3. Reg. 1.*

Rex Salomon, audita petitione matris pro Adonia, juravit per Dominum: Hoc faciat mihi

mihī Deus, & hoc addat, quia contra animam suam locutus est verbum hoc. 3. Reg. 2.

Dixit Elias Thesbytes ad Achab regem Israel: Vivit Deus meus Israel, in cuius conspectu sto, si non erit his annis ros & pluvia, nisi iuxta os meum. 3. Reg. 17.

Benadab rex Syriæ indignatus ad responsionem Achab, ait: Hoc faciant mihi dii, & hoc addant, si suffecerit pulvis Samariæ pugillis omnis populi, qui sequitur me. 3. Reg. 20.

Simile juramentum fecerat impia Jezabel, quod occideret Eliam prophetam. 3. Reg. 19.

Dixit Elias ad Elisæum: Sede hic, quia Dominus misit me usque ad Bethel, cui ait Elisæus: Vivit Deus, vivit anima tua, quia non derelinquam te. 4. Reg. 2.

Nabuchodonosor juravit per thronum suum, quod defenderet se. *Judith. 1.*

Rex Antiochus, filius Antiochi, misit ad Judæos pacem facere, & juravit illis rex & princeps. Sequitur: Et rupit citius juramentum. 1. Mach. 6.

Herodes Tetrarcha juravit filiæ Herodiadis: Quicquid petieris, dabitur tibi, licet dimidium regni. *Marc. 6.*

Petrus dicentibus sibi: Et tu ex illis es, nam & loquela manifestum te facit, cœpit detestari & jurare, quia non novisset hominem. *Matth. 26.*

Apostolus Paulus multoties legitur jurasse in epistolis, sic enim ait: Deus & Pater Domini nostri Jesu scit, quia non mentior. Et ad Galat.

Galat. 1. Ecce coram Deo, quod non mentior, testis est mihi Deus, cui servio. *Galat. 1.*

Item ad Colossenses: Testem Deum invoco, in animam meam. *Col. 1.*

Juramentum, etiam hosti factum, non frangendum.

Josue juramentum Gabaonitis etiam infidelibus & fraudulentis factum non violavit, sed vita salva ad altaris ministerium eos adtrinxit. *Josue 9.*

Saul, quia iisdem Gabaonitis, quibus juraverunt filii Israel, jusjurandum violavit, omnis ejus familia, excepto Miphioseth, suspenso est sub rege David, quando ob eam perfidiam fames triennis immissa fuit super terram. 2. Reg. 21.

Sedecias Nabuchodonosori Ethnico juramentum dederat, se in ipsius dominatione permanenturum. Sed ubi juramentum fregit, a Nabuchodonosore defecit, & ad Ægypti Regem transfugit, vastatum est ejus regnum, dirupta urbs sancta, & ipse cum filiis interit. *Jer. 37. & 39.*

Juramenta & vota impia non implenda.

Laudatur David, quod ad preces Abigail non occiderit Nabal ejus maritum, sicut in iracundia juraverat se facturum. 1. Reg. 25.

Peccavit Saul temere & inconsulto vovendo, neminem virorum, qui secum erant, aliquid gustare

gustare debere, nisi prius concessisset omnes hostes. 1. Reg. 14.

Jephthæ pugnaturus contra filios Ammon votum vovit Domino, dicens: si tradideris filios Ammon in manus meas, quicumque primus fuerit egressus de foribus domus meæ, mihi-que occurrerit, eum holocaustum offeram Domino. Unde postea filiam, quæ prima ei occurrit, immolavit. Sed tale votum non erat licitum, multo minus adimpletio vov. *Judic. 11.*

Postquam percussus fuit Antiochus gravissima & insanabili plaga, pollicitus est Judæis cum juramento, templo Jerosolymitano mirabilia se facturum. Sed nihil ei profuit, quia non ex devotione, sed ex timore, & desperatione hoc promissit. 2. Mach. 9.

Impium & crudele votum fecerunt Judæi illi, qui accedentes ad principes sacerdotum dixerunt: devotione devovimus nos nihil gusturos, donec occidamus Paulum. *Act. 23.*

Justitia & æquitas.

Abraham volens separari a Loth nepote suo, dedit ei optionem, ut eligeret partem, quam vellet: & sic pulchre poterit partitio fieri, ut major dividat, & minor eligat. *Gen. 13.*

Dixit Jacob ad Laban: Respondebit cras justitia mea. *Gen. 30.*

Elisæus permisit, quod filii prophetarum quaerent Eliam, ne forte spiritus Domini proiecisset eum, cum tamen sciret, quod isti laborarent in vanum. 4. Reg. 2.

Testimonio Domini justam rem postulaverunt filia Salphaad, quæ in hereditate paterna succedere a Moyse petierunt. *Nam. 27.*

Rex Adonibezech, comprehensus a filiis Israel, dixit: Septuaginta reges, amputatis manuum ac pedum summitatibus, colligebant sub mensa mea ciborum reliquias, sicut feci, ita reddidit mihi Dominus. *Judic. 1.*

Adducto Agag rege Amalech coram Samuele, ait ei Samuel: fecit absque liberis mulieres gladius tuus, sic absque liberis erit inter mulieres mater tua. 1. Reg. 15.

Dixit David ad Saul, qui eum injuste persequabatur: Dominus retribuet unicuique secundum justitiam suam & fidem. 1. Reg. 26.

Constituit David, & quasi pro lege habitum est ut æqua esset pars descendens ad prælium, & remanentis ad farcinas. 1. Reg. 30.

David noluit accipere gratis ab Arauna Jebusæo aream, quam habere volebat, sed justo pretio mediante. 1. Reg. 24.

Audiens hedum balantem Tobias, dixit: Videte ne furtivus sit, sed reddite eum Dominis suis. Quia non licet vobis aut edere ex furto, aut contingere. *Tob. 2.*

Præcepto regis Assveri superbus & iniquus Aman suspensus est in illo eodem patibulo, quod ipse paraverat Mardocheo, & hostes Judæorum eodem die ab ipsis Judæis occisi sunt, quos Judæos illi occidere putaverunt. *Esth. 7. 8.*

Contra Babylonem prophetaus Jeremias ait: Reddite ei secundum opus suum, juxta omnia, quae fecit, facite illi. *Jer. 50.*

Jubente Dario rege, viri, qui accusaverunt Danielem, missi sunt in lacum leonum, & non pervenerunt usque ad pavimentum, donec arriperent eos leones, & omnia ossa eorum comminuerunt. *Dan. 6. & 14.*

Fecit populus duobus presbyteris senibus, qui inique accusaverunt Susannam, sicut male egerant adversus proximum, & interfecerunt eos. *Dan. 13.*

In eodem loco, in quo Andronicus injuste occiderat Omiam summum sacerdotem, fecit cum vita privari, purpura prius exutum, Antiochus. 2. *Mach. 4.*

Impius Jason, qui insepultos abjecerat multos, ipse illamentatus & insepultus abjicitur, nec propriam nec peregrinam habuit sepulturam. 2. *Mach. 5.*

Antiochus homicida & blasphemus pessime percussus, utque ipse multos tractaverat, peregre in montibus miserabili vita defunctus est. 2. *Mach. 9.*

A servo nequam, qui noluit dimittere converso suo centum denarios, merito repetit Dominus universum debitum, quod liberaliter prius dimiserat illi. *Matth. 18.*

L.

Labor.

Tulit Deus hominem, & posuit eum in paradiso voluptatis, non ut otiosus, etiam in statu innocentiae, in illo degeret, sed ut operaretur, & custodiret illum. *Gen. 2, 15.*

Dixit Dominus Adae: maledicta terra in opere tuo: in laboribus comedes ex ea cunctis diebus vitae tuae. In sudore vultus tui vesceris pane, donec revertaris in terram. *Gen. 3, 17.*

Deus destinavit sex dies in hebdomada labori, cum dixit: sex diebus operaberis, & facies omnia opera tua. *Exod. 20, 9.*

Jacob assiduum suum laborem recenset Laban, dum ait: die noctuque aestu urebar & gelu, fugiebatque somnus ab oculis meis. Sicque per viginti annos in domo tua servivi tibi. *Gen. 31, 40.*

Abiathar Sacerdoti dixit Salomon: equidem vir mortis es, sed hodie te non interficiam, quia portasti arcam Domini Dei, & sustinivisti laborem in omnibus, in quibus laboravit pater meus. 3. *Reg. 2, 26.*

Anna uxor Tobiae ibat ad opus texitrinum quotidie, & de labore manuum suarum victum, quem consequi poterat, deferebat. *Tob. 2, 19.*

Mulierem illam fortem, & genere illustrem laudat Salomon: Quaesivit laeam & linum, & ope-